

NACRT U R E D B E
O UTVRĐIVANJU KRITERIJUMA
ZA ODREĐIVANJE REFERENTNE
CENE VODE

UVOD (O NAKNADAMA ZA VODE)

- Cilj uspostavljanja naknade za korišćenje vodnog dobra i naknade za ispuštenu vodu je da se povrate troškovi povezani sa zahvatanjem ili zagađivanjem vode.
- Naknade su zasnovane na principima:
 - korisnik plaća,
 - zagađivač plaća.
- Projektuju se sa namerom da se obezbede sredstva za upravljanje vodnim resursima ili za zaštitu sliva, odnosno da se poboljša životna sredina.
- Naknade su sastavni deo cene vode i cene kanaliziranja u sistemu javnog vodosnabdevanja i javnog kanaliziranja.
- Kako obračunati troškove nastale zahvatanjem vode sa izvorišta? Koliko sredstava treba uložiti da se na izvorištu obezbedi održivo stanje? Kako obezbediti sredstva za tu namenu?

REFERENTNA CENA VODE - POJAM

Referentna cena vode - Zakonom o vodama propisana obračunska kategorija, koja se koristi za utvrđivanje visine naknade za korišćenje vodnog dobra i naknade za ispuštenu vodu, kada te naknade plaća lice koje vrši komunalnu delatnost snabdevanja vodom za piće i sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda, sistemom javnog vodovoda i kanalizacije.

- Zbir naknade za korišćenje vode i naknade za ispuštenu vodu ne može biti manji od 10% određene referentne cene vode.

ELEMENTI ZA ODREĐIVANJE REFERENTNE CENE VODE

Elementi za određivanje referentne cene vode su:

1) operativni troškovi snabdevanja vodom i operativni troškovi sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sistemom javnog vodovoda i kanalizacije, odnosno:

- (1) troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja,
- (2) troškovi materijala, goriva i energije,
- (3) nematerijalni troškovi,
- (4) ostali troškovi;

2) troškovi održavanja vodnih objekata za snabdevanje i vodnih objekata za sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda i zaštitu voda;

3) troškovi amortizacije vodnih objekata;

4) količina zahvaćene vode.

KRITERIJUMI

- Kriterijumi za učešće pojedinih elemenata u referentnoj ceni vode:
 - 1) operativni troškovi - 60%, od čega 40% troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja, a 20% troškovi materijala, goriva, energije, nematerijalni troškovi i ostali troškovi;
 - 2) troškovi održavanja vodnih objekata - 10%;
 - 3) troškovi amortizacije vodnih objekata - 30%;
- Kriterijum za određivanje troškova zarada : 4 zaposlena na 1.000 domaćinstava priključenih na javni vodovod.

TROŠKOVI ZARADA

- Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja (TZ) utvrđuju se primenom pomenutih kriterijuma na osnovu sledeće formule:

$$\text{TZ} = \text{PBZ} * 12 * \text{N} * \text{P} / 1.000$$

gde su:

PBZ - prosečna mesečna bruto zarada u prethodnoj godini u delatnosti snabdevanja vodom i upravljanja otpadnim vodama

N - broj zaposlenih,

P - broj domaćinstava priključenih na javni vodovod.

* Podaci se koriste iz izveštaja RZS

PRIMER

Referentna cena vode

Elementi	Republika Srbija
Prosečna bruto zarada za delatnost <i>Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama</i> u 2014. god. u din.	55.320
Zahvaćena količina vode u m ³	490.000.000
Broj priključaka	2,076.788
Broj zaposlenih (4 na 1.000 priključaka)	8.307
Masa bruto zarada (40% referentne cene)	459,551.649
Troškovi materijala, energije, goriva i ostali nematerijalni i operativni troškovi (20% ref. cene)	229,775.825
Amortizacija i održavanje (40% ref. cene)	459,551.649
Ukupni troškovi u din.	1,148.879.123
Referentna cena (ukupni troškovi / zahvaćena količina vode) din/ m ³	28,14
Zbir naknada za korišćenje vode i ispuštenu vodu – maksimalno 10% ref. cene	2,814

ANALIZA

- Sadašnji iznos naknada za korišćenje voda i naknada za ispuštene vode za građane: 0,445 din/m³,
- Primenom uredbe:
 - iznos naknada bi se odmah povećao za oko 6 puta;
 - učešće naknada u ceni vode bi se povećalo sa sadašnjih 0,4 do 0,8% na 2,8 do 5%;
 - Ukupni prihodi od naknada za vode bi se povećali za više od dva puta.

POTREBNA SREDSTVA ZA REALIZACIJU STRATEGIJE

Намена улагања	Извори средстава за улагања у капиталне инвестиције сектора вода у мил. €							
	Средства РС и АП	ЈКП из цене воде	Остали извори	ЕУ и други Фондови	Локална самоупр.	Сопстве на средства инвестит.	Укупно	Учешће у%
Коришћење вода	600	300	273,5	600	293,5	630,3	2.697,3	31,6
Заштита вода од загађивања	900	300	1.321	1.000	950	580	5.051,0	59,3
Заштита од вода	420			150	140	70	780,0	9,1
УКУПНО	1.920	600	1.594,5	1.750	1.383,5	1.280,3	8.528,3	100,0
	22,51%	7,04%	18,70%	20,52%	16,22%	15,01%	100,00%	

ZAKLJUČAK

- Učešće naknada za korišćenje vode i naknada za ispuštenu vodu u ceni vode je **ispod 1%**.
- Visina naknada u zadnjih par godina nije menjana.
- Strategijom upravljanja vodama je predviđena ekonomska cena vode od **1,35 €/ m³**, (bila bi dostignuta nakon 5-6 godina realizacije strategije) i primena zakonom definisanog iznos naknada za vode (10% od referentne cene vode – odnos troškova vodosnabdevanja i kanalisanja 45%:55%).
- Očekuje se da prihodi po ovom osnovu budu jedan od bitnih izvora finansiranja razvoja u sektoru voda

ZAKLJUČAK

- Ovakav princip i izbor kriterijuma za utvrđivanja referentne cene vode kao i njena visina, obezbeđuje određen iznos naknada od komunalnog sektora samo u kratkom periodu.
- Neophodno će biti preispitivanje kriterijuma i njihovih vrednosti nakon usvajanja Strategije, jer se računa da će prihodi po osnovu ovih naknada biti jedan od važnijih izvora finansiranja razvoja u sektoru voda.
- Da bi se obezbedili i prihodi po osnovu naknade za zagađivanje, neophodno je što pre kompletirati podzakonska akta (usvojena su samo akta koja se odnose na granične vrednosti zagađujućih materija)

HVALA NA PAŽNJI